

**Utlåtande 2016:25 RI (Dnr 106-867/2015)**

## **Ingå vänortsavtal med städer i Rumänien**

Motion (2015:28) av Erik Slottner och Sofia Modigh (båda KD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.  
Motion (2015:28) av Erik Slottner och Sofia Modigh (båda KD) om att ingå vänortsavtal med städer i Rumänien anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

**Föredragande borgarrådet Karin Wanngård** anför följande.

### Ärendet

Erik Slottner och Sofia Modigh (båda KD) har inkommit med en motion om att ingå vänortsavtal med städer i Rumänien.

### Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden samt organisationerna Erikshjälpen och Hjärta till Hjärta. Erikshjälpen och Hjärta till Hjärta har ej inkommit med svar.

*Stadsledningskontoret* instämmer i att det är viktigt med insatser som syftar till att förbättra situationen för utsatta EU-medborgare på lång sikt. Kontoret anser dock att de verktyg och insatser som kommunfullmäktige beslutat om i januari 2015 och de riktlinjer som kommer att regleras i den kommande strategin/programmet ska prioriteras och menar också att stadens internationella strategi ska följas vid internationella samarbeten och kontakter

samt gör bedömningen att den föreslagna sortens samarbete med Rumänien inte faller inom ramen för den sorts vänortssamarbete som staden bör ingå.

*Socialnämnden* delar motionärernas uppfattning att det behövs grundläggande förändringar i de länder dessa fattiga EU-medborgare kommer från. I stadens internationella strategi anges bland annat att Stockholm i princip är vänort med alla huvudstäder, men har ett särskilt samarbete med de nordiska ländernas huvudstäder. Särskilda vänortsavtal ska i övrigt undvikas.

## Mina synpunkter

Diskriminering och fattigdom tvingar människor till livsval som driver dem från barn, familj och hem för att söka försörjning i andra länder. Vi delar motionärernas beskrivning av att situationen kräver långsiktiga lösningar i att skapa fungerande samhällsstrukturer i hemländerna.

Stockholm har en dialog med regeringen för att sätta press på exempelvis Rumänien. Vi har därtill kontakt med regeringens nationella samordnare för att medverka till en förbättrad livssituation, både här och i hemländerna. Internationella samarbeten är viktigt för staden, både i denna och andra frågor. I stadens internationella strategi uttrycks dock att vänortsavtal ska undvikas. Jag ser ingen anledning till att detta ska ändras i just den här frågan.

I de fall Stockholm ska starta internationella projekt ska det vara inom tydliga ramar och med bestämda tidsramar. Vänortsavtal är inte av den karaktären. Stadens fokus ska vara att förbättra individernas livssituation genom akuta stödinsatser här och långsiktigt arbete på nationell- och EU-nivå.

Det finns professionella frivilligorganisationer på plats i både Rumänien och Bulgarien som arbetat med utsatta grupper i länderna under lång tid och som har goda kunskaper om vilka insatser som krävs och är effektiva. Det är ett arbete som bör främjas. Stockholms stad ska därför utveckla den dialog man för med frivilligorganisationer, vilket även kan inkludera deras lokala samarbetspartners, samt stödja och underlätta deras arbete med utsatta EU-medborgare. Stadens socialtjänst ska även utveckla sina rutiner för kontakter med sina motsvarigheter i berörda länder. En dialog och ett erfarenhetsutbyte är viktigt i arbetet med att förbättra de utsatta EU-medborgarnas livssituation.

## Bilaga

Motion (2015:28) av Erik Slottnér och Sofia Modigh (båda KD) om att ingå vänortsavtal med städer i Rumänien

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

**Kommunstyrelsen** delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2015:28) av Erik Slottner och Sofia Modigh (båda KD) om att ingå vänortsavtal med städer i Rumänien anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 10 februari 2016

På kommunstyrelsens vägnar:  
KARIN WANNGÅRD

*Ulrika Gunnarsson*

**Ersättaryttrande** gjordes av Erik Slottner (KD) enligt följande.

1. Att bifalla motionen
2. Därutöver anføres följande

Kristdemokraterna vill att Stockholms stad stärker samarbetet med några av de städer i Rumänien som en stor andel av de som tigger på Stockholms gator kommer från. Genom att ingå särskilda vänortsavtal kan vi bidra till att fler människor får hjälp på plats i hemländerna och till att situationen för tiggare från andra EU-länder förbättras långsiktigt.

Den rödgrönrosa majoriteten är alldeles för fokuserad på vilka insatser som kan vidtas i Stockholm i form av till exempel fler boendeplatser eller kurser om sexuell hälsa för fattiga EU-medborgare. Målet måste rimligtvis vara att uppnå en varaktig förändring och att förändra grundläggande samhällsstrukturer i Rumänien och därmed bryta människors fattigdom. För att detta ska ske krävs att barnen går i skolan i hemländerna och att familjer har en möjlighet att bygga en framtid där. Tillfälliga brandkårsutryckningar när akuta behov och problem uppstår i Stockholm kan i bästa fall vara positiva kortsiktigt men kan aldrig ersätta de långsiktiga åtgärder som behöver vidtas för att bryta fattigdom.

Den rödgrönrosa majoriteten är kritisk till förslaget att staden ska ingå vänortsavtal och hänvisar till att den internationella strategin inte påbjuder detta. Vi är väl medvetna om att detta är stadens linje, men den kan självfallet omprövas, förslagsvis i samband med att den internationella strategin ses över. Det relevanta är inte heller om

ett samarbete med fattiga städer i Rumänien benämns som vänortsavtal eller om det sker inom ramen för ett internationellt projekt med en fastställd tidsram. Det viktiga är att staden faktiskt agerar och inte enbart hänvisar till Regeringen och EU eller försöker lösa problemet genom kortsiktiga insatser för de som väl har tagit sig till Stockholm.

Stockholms stad vare sig får eller ska stödja andra städer direkt ekonomiskt, men kan bidra med långsiktig hjälp genom att bland annat bistå i arbetet med att utveckla en fungerande socialtjänst och bättre skolor. Det är positivt att finansborgarrådet öppnar för dialog och erfarenhetsutbyte mellan stadens socialtjänst och dess motsvarigheter i Rumänien med flera länder. Det krävs dock mer konkreta insatser och en strategi för hur detta ska ske på bästa sätt för att hjälpa så många som möjligt från fattigdom och utanförskap.

## Remissammanställning

### Ärendet

Alltfler utsatta EU-medborgare kommer till Stockholm för att tigga, och många kommer från mycket enkla förhållanden i städer och byar i Rumänien. Motionärerna skriver att den enda hållbara lösningen för att motverka fattigdom i de länder tiggarna kommer ifrån är att skapa fungerande samhällsstrukturer, och menar att Stockholms stad genom vänortsavtal skulle kunna samarbeta med det civila samhället och därigenom erbjuda olika former av långsiktig hjälp och stöd. Stockholms stad skulle bland annat kunna bidra med kunskaper om utbildning och socialtjänst och därmed hjälpa till med att bygga upp bättre samhällsstrukturer.

Kristdemokraterna föreslår att kommunfullmäktige beslutar om att se över nuvarande vänortspolicy och göra det möjligt att sluta nya vänortsavtal samt att ingå vänortsavtal med lämpliga orter i Rumänien.

### Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden samt organisationerna Erikshjälpen och Hjärta till Hjärta. Erikshjälpen och Hjärta till Hjärta har ej inkommit med svar.

### Stadsledningskontoret

**Stadsledningskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 22 oktober 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Antalet utsatta EU-medborgare som vistas i Stockholms stad har ökat kraftigt de senaste åren, och sedan 2012 har staden kontinuerligt ökat insatserna som görs för målgruppen. Många, men inte alla, utsatta EU-medborgare kommer från Rumänien. Under 2014/2015 gjordes en översyn av stadens arbete kring utsatta EU-medborgare. Syftet var att formulera en tydlig linje för arbetet utifrån ett medmänskligt synsätt och gällande lagstiftning. Den 28 januari 2015 fattade kommunstyrelsen beslut om ett 16-punktsprogram med aktiviteter och insatser för att möta situationen. Bland de beslutade insatserna ingick en sammanställning av kyrkors/trossamfunds och frivilligorganisationers projekt i fattiga EU-länder, och ökade möjligheter för dessa aktörer att delta i stadens arrangemang till förmån för arbete som bedrivs i till exempel Rumänien. Däremot fanns inte vänortssamarbeten med berörda länder med bland de beslutade insatserna.

I budgeten för 2015 fick socialnämnden i uppdrag att vidareutveckla arbetet genom att ta fram en strategi/program för stadens arbete med utsatta EU-medborgare som lever i en utsatt livssituation. Arbetet med strategin/programmet pågår.

I stadens internationella strategi (antagen av kommunfullmäktige 2008) regleras stadens arbete med internationella samarbeten och vänorter. Enligt strategin är Stockholm i princip vänort med alla huvudstäder, men har ett särskilt samarbete med de nordiska ländernas huvudstäder. Särskilda vänortsavtal ska i övrigt undvikas. I enstaka fall kan staden teckna samarbetsavtal med andra huvudstäder, men de ska då avse ett konkret utbyte inom ett specifikt område där ett samarbete är till ömsesidig nytta.

Stadsledningskontoret instämmer i att det är viktigt med insatser som syftar till att förbättra situationen för utsatta EU-medborgare på lång sikt. Kontoret anser dock att de verktyg och insatser som kommunfullmäktige beslutat om i januari 2015 och de riktlinjer som kommer att regleras i den kommande strategin/programmet ska prioriteras. Stadsledningskontoret menar också att stadens internationella strategi ska följas vid internationella samarbeten och kontakter, och bedömer att den föreslagna sortens samarbete med Rumänien inte faller inom ramen för den sorts vänortssamarbete som staden bör ingå.

Stadsledningskontoret föreslår därför att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

## **Socialnämnden**

**Socialnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2015 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

**Socialförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 10 september 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Motionärerna lyfter fram en angelägen fråga om hur staden ska kunna medverka till att de fattiga EU-medborgare som tigger på Stockholms gator får ett bättre liv i sina hemländer. Förvaltningen delar motionärernas uppfattning att det behövs grundläggande förändringar i de länder dessa fattiga EU-medborgare kommer från.

Det finns ännu så länge ingen nationell handlingsplan. Den nationella samordnaren som tillsattes i början av 2015 har hittills arbetat med att kartlägga hur kommunerna arbetar för att bistå de fattiga EU-medborgarna som tigger, både på plats i Sverige och i deras hemländer. Han har aviserat att nationella riktlinjer för hur kommunerna ska arbeta med dessa frågor kommer att tas fram och presenteras under hösten 2015.

Ett samarbetsavtal mellan Sverige och Rumänien har undertecknats av barn-, äldre- och jämställdhetsminister Åsa Regnér och Rovana Plumb, den rumänska ministern ansvarig för sociala frågor, i början av juni 2015. Avtalet som rör barn-, jämställdhets- och välfärdsfrågor, syftar till att förbättra situationen för utsatta människor i båda

länderna.

Det pågår många projekt och olika insatser för att förbättra situationen för de fattiga i Europa. Många ideella organisationer arbetar med denna inriktning bland annat i Rumänien och Bulgarien, varifrån många som tigger kommer ifrån. Staden har lyft frågan på EU-nivå om behovet av stöd och förändringar i de länder de fattiga EU-medborgarna kommer ifrån.

Kommunfullmäktige beslutade 15 december 2008 om Övergripande mål, inriktning och riktlinjer för det internationella arbetet - Internationell strategi för Stockholm. I budgeten för 2015 anges att strategin fortfarande gäller men att den ska revideras. I strategin anges bland annat att Stockholm i princip är vänort med alla huvudstäder, men har ett särskilt samarbete med de nordiska ländernas huvudstäder. Särskilda vänortsavtal ska i övrigt undvikas.

Det är av stor vikt att fattiga länder får stöd att utvecklas så att alla medborgare ses som likvärdiga och omfattas av respektive lands sociala stödstrukturer. Sverige medverkar på olika sätt på nationell nivå och genom EU för att minska fattigdomen i Europa. Frågan om att eventuellt införa möjlighet att teckna vänortsavtal med städer i andra länder kan belysas i samband med revideringen av stadens internationella strategi.